

Screeningskema

Arkitekturpolitik
Holbæk Kommune

Arkitekturpolitikken som et forpligtende værktøj

Stedsanalysen og screeningsværktøjet

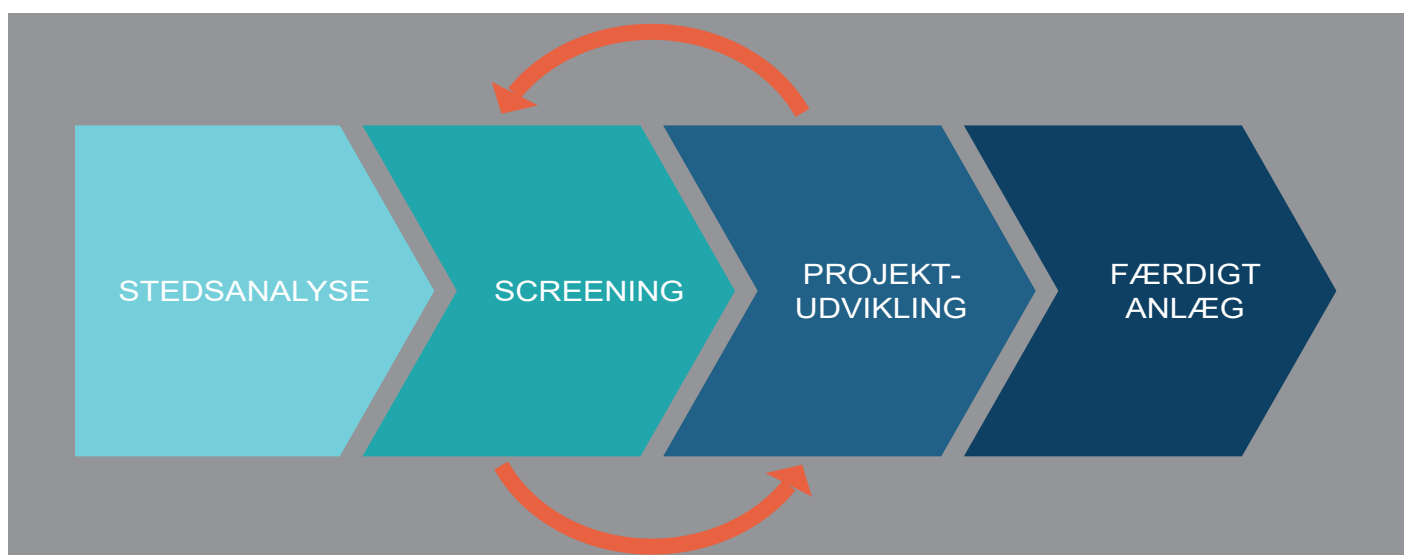
I tilknytning til arkitekturpolitikken er der udarbejdet værktøjer for stedsanalyse og screening af kommende projekter. Værktøjerne har til formål at understøtte og vurdere kommende projekter med udgangspunkt i de stedbundne kvaliteter på det givne sted. Stedsanalysen og screeningsværktøjet er arkitekturpolitikens "fra ord til handling". Udover stedsanalyse og screeningskema ønsker Holbæk Kommune at udarbejde en række temahæfter og manualer, eksempler på dette er uddybet under afsnittet om "De næste skridt".

Ud fra en stedsanalyse gennemføres en grundig analyse af de stedbundne kvaliteter, som skal indgå i den videre dialog med udvikler om, hvilke rammer der er for projektet. Det er kommunen, der udarbejder stedsanalysen. De stedbundne kvali-

teter er det eller de forhold på eller ved stedet, der ikke kan flyttes. Det er de forhold, som gør stedet unikt og attraktivt. Kan de eksisterende kvaliteter styrkes med et nyt projekt, og kan projektet bidrage med nye kvaliteter, fx nye aktiviteter, byliv og oplevelser?

Det særlige ved arkitekturpolitikken er, at den rummer et screeningskema (bilag) med konkrete spørgsmål, der skal sikre overvejelser omkring, hvad og hvordan der udvikles i Holbæk Kommune. Spørgsmålene tager afsæt i målsætningerne, men går et spadestik dybere og bliver mere konkrete. På den måde kan arkitekturpolitikken fungere som et værktøj til kommende lokalplaner og dermed danne grundlag for dialog med udviklere i forbindelse med nye byggeansøgninger. Det gælder, hvor der enten ikke

er en lokalplan, eller hvor en lokalplan ikke er specifik nok til at sikre, at projektet ikke ændrer væsentligt på det sted, der ønskes udviklet. Arkitekturpolitikens screeningskema er et obligatorisk arbejdsværktøj for kommunens administration. Men det er også et værktøj, som udviklere bør tage ejerskab til. Ved den første henvendelse til kommunen vil udviklere få udleveret skemaet og få et indblik i, hvilke kvalitetsparametre Holbæk Kommune vægter ved realisering af nybyggeri, omdannelse og bevaring. Screeningsværktøjet forholder sig til projektet på følgende tre forskellige skalatrin: Stor, mellem og lille. Det er Holbæk Kommunes politikere og administration, der i dialog med udviklere vurderer, hvorvidt projektet efterlever målsætningerne gennem screeningsens spørgsmål på de tre skalatrin.

Skalaerne

Stor: Projektet skal bidrage med kvalitet til den overordnede by- eller landskabsmæssige sammenhæng

På det første skalatrin skal den overordnede bymæssige og landskabelige sammenhæng vurderes. Bidrager projektet med kvalitet til den samlede bystruktur? Er projektet tilpasset det overordnede eksisterende landskab og/eller den bymæssige kontekst, det placeres i? Hvordan er samspillet i forhold til den eksisterende by- og infrastruktur og de funktioner, som projektet rummer? Er der eksisterende kulturmiljøer, bygninger eller andre bevaringsværdier, der kan inddrages i projektet og bidrage til fortællingen om det givne sted?

Mellem: Projektet skal udspringe af det sted, hvor det realiseres

På det næste skalatrin vurderes, om projektet bidrager til de eksisterende by- eller landskabsrum i de nære omgivelser. Understøtter det de eksisterende træk, skala, materialevalg og typologi (landskabs og bebyggelsesstrukturer mv.), eller arbejdes med bevidste kontraster hertil? Bidrager projektet til det liv, der er på stedet? Medvirker projektet til at skabe gode overgange mellem bebyggelse og landskab, rum og funktioner, og mellem ude og inde?

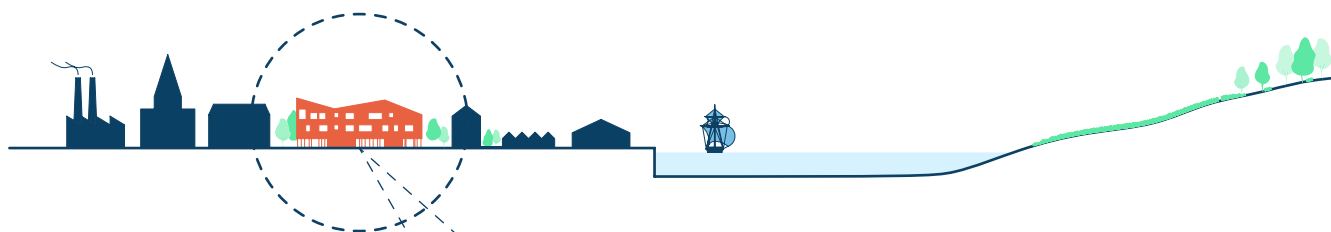
Lille: Projektet skal understøtte det gode liv i en menneskelig skala

På det sidste skalatrin vurderes, hvorvidt projektet i sit materialevalg, sin proportionering og detaljering skaber kvalitet i en menneskelig skala. Medvirker projektet til at skabe gode opholdsmuligheder med læ og sol, der understøtter stedets potentiale som mødested og ramme om det gode liv?

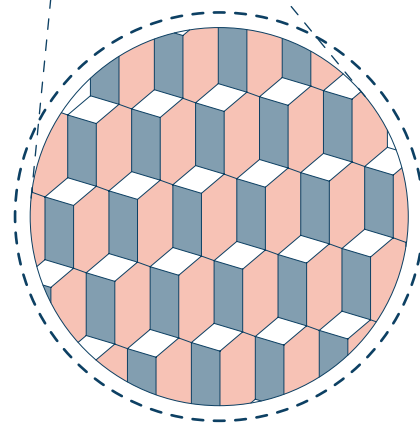
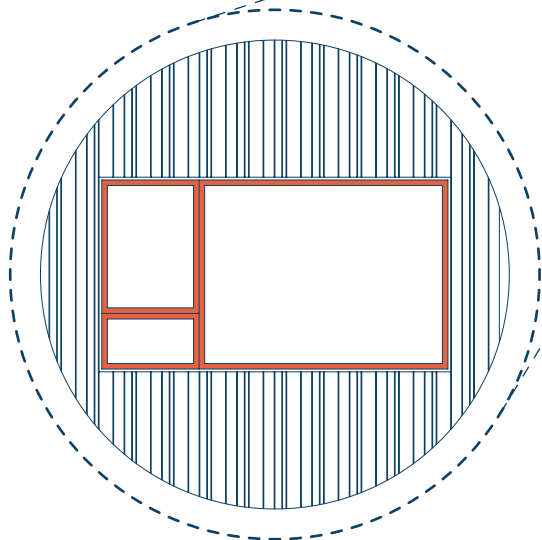

Funkisvilla på Bakkekammen. Her understreger detaljerne indgangspartiet med den gule trappe, udhængt over trappen og markeres yderligere af bygningkroppens forskydning i forhold til resten af bygningen. Detaljerne underbygger vigtigheden af arkitekturens værdi i den *lille skala*.

STOR - BYEN OG LANDSKABET

MELLEM - BYGNING OG BYRUM

LILLE - DETALJEN

Arkitekturpolitikken formulerer tre skalatrin, som skal overvejes i processen. Fra den overordnede store skala, som rummer hele området, byen, landskabet over mellemskala, som defineres af bygningernes sammenspil med rummene omkring, til den helt lille skala, der defineres af detaljen, materialerne og den sanselige oplevelse.

Screeningskemaet

Det konkrete værktøj til stedsanalyse og forundersøgelse af arkitektur- og udviklingsprojekter

Arkitektur handler om samspillet mellem bebyggelse, natur og mennesker. De stedbundne kvaliteter - er det, der binder det hele sammen, og der stilles derfor krav om, at nye projekter tager afsæt heri. De kvaliteter, som vi vil vurdere kommende projekter på, kan ses på forskellige skalatrin.

I tilknytning til arkitekturpolitikken er der derfor udarbejdet nærværende screeningsværktøj, der har til formål at omsætte arkitekturpolitikens målsætninger til konkrete vurderinger af kommende projekter, med udgangspunkt i de stedbundne kvaliteter, på det givne sted. Screeningsværktøjet er arkitekturpolitikens "fra ord til handling".

1

Projektet skal bidrage med kvalitet til den overordnede by- eller landskabsmæssige sammenhæng

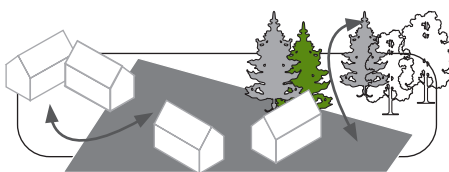
På det første skalatrin skal den bymæssige og landskabelige sammenhæng vurderes;

Bidraget projektet med kvalitet til den samlede by- eller landskabsstruktur?

Er det tilpasset det overordnede eksisterende landskab og/eller den bymæssige kontekst, det placeres i?

Hvordan er samspillet i forhold til den eksisterende by- og infrastruktur, og de funktioner, som projektet rummer?

Er der eksisterende kulturmiljøer, bygninger eller andre bevaringsværdier, der kan inddrages i projektet og bidrage til fortællingen om det givne sted?

2

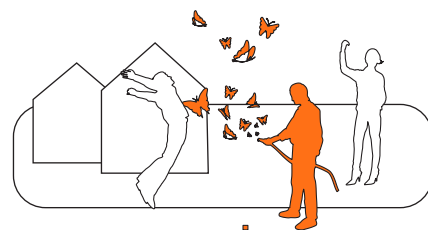
Projektet skal udspringe af det sted, det realiseres

På det næste skalatrin vurderes, om projektet bidrager til de eksisterende by- eller landskabsrum i de nære omgivelser.

Understøtter det de eksisterende træk, skala, materialevalg og typologi, eller arbejdes med bevidste kontraster hertil?

Bidraget projektet til det liv, der er på stedet?

Medvirker projektet til at skabe gode overgange mellem rum og funktioner, og mellem ude og inde?

3

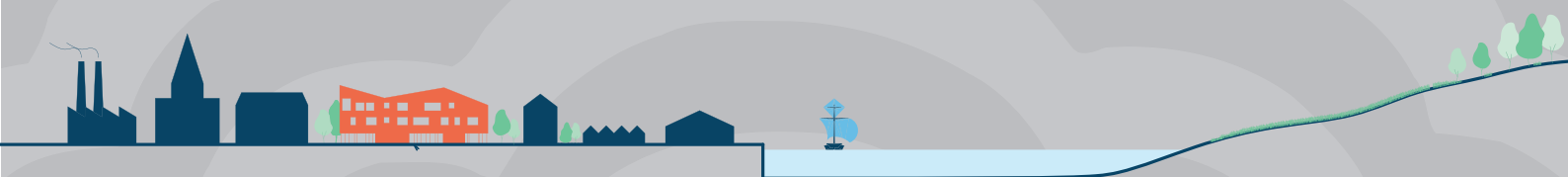
Projektet skal understøtte det gode liv i en menneskelig skala

På det sidste skalatrin vurderes, om projektet i sit materialevalg, sin proportionering og detaljering skaber kvalitet i en menneskelig skala.

Medvirker projektet til at skabe gode klimaforhold, og opholdsmuligheder med læ og sol, der understøtter stedets potentiale som mødested og ramme om det gode liv?

Stor

LANDSKABET I BY OG LAND

Den store sammenhæng/kontekst

Før et projekt igangsættes, skal der laves en stedsanalyse af det sted, man ønsker at udvikle. Det er dels en opgave Holbæk Kommune udfører, men det er også vigtigt at udviklere tager stilling

til stedets fysiske karakter, værdier og potentialer, således der udvikles mest hensigtsmæssigt i forhold til at understøtte det sted, man udvikler. Det er på baggrund af nedenstående spørgsmål,

stedet bør iagttages. Konklusionerne skal give anledning til refleksioner af projektets udvikling. Forhold dig til stedet og dets omgivelser. Hvad er karakteristisk for det givne sted?

Landskabstræk og topografi

Er der nogle særlige landskabstræk i nærheden (eksempelvis fjord, skov, skrænt, historiske landskabstræk etc.)?
Hvad karakteriserer terrænet og dets overflade (skrånende, fladt, grøn eller befæstet etc.)?
Hvordan ligger området ift. vandoverfladen? Er der risiko for oversvømmelse?
Er der særlige udsigter i området og indsigter i området, som der skal tages hensyn til?
Skaber beplantningen særlige forbindelser, eller er det fraværende i projektet?

Karakteristisk beplantning

Hvilke former for beplantning findes i området (buske, træer, etc.)?
Hvilke særlige strukturer er typiske for området (allé, læhegn, skovbryn, bevaringsværdige træer, beskyttet naturtyper etc.)?
Hvad er egnstypisk for området (geografisk og historisk)?

Infrastruktur og forbindelser

Hvordan er området forbundet til omverdenen (veje, stier, offentlig transport) infrastrukturelt?
Er området beliggende i nærhed til stationer/stoppesteder?
Hvordan bidrager projektet til en CO2 reduktion i kommunen?

- Hvordan bidrager projektet til en sund, tryk og lige transport for alle?

Områdets bebyggelsestypologi- og struktur

Hvilke eksisterende bebyggelsestypologier findes i området (tæt, lavt, højt, spredt)? etc.)?
Hvad er kendetegnende for bebyggelse i området (materialer, tagformer, placering etc.)?
Er bebyggelse placeret langs vej, eller er den trukket tilbage (mellemlum, overgange mellem vej og bebyggelse)?
Hvad karakteriserer vejene i området (store, små, struktur, belastning, mv) etc.)?

Bevaring

Er der bevaringsværdier i området (kulturmiljø, bygninger, beplantninger, naturtyper, gadeforløb, historiske træk etc.)?

Områdets anvendelse

Hvilke eksisterende funktioner findes i området, og hvordan indtages området af brugere og borgere (boliger, institutioner, butikker, erhverv, rekreation, tekniske anlæg etc.)?

Områdets udviklingsperspektiv

Hvilke fremtidige planer findes for området (se Kommuneplan rammer mv)?

Mellem

BY- OG LANDSKABSRUM

Sammenspil med eksisterende forhold

Med udgangspunkt i forrige analyser ses nu på områdets karakteristiske træk, og hvordan man skaber merværdi til stedet.

Grundens disponering

Tilpasser bebyggelsen sig i terrænet, og håndteres evt. højdeforskelle?

Er der taget stilling til bebyggelsens placering på grunden?

Er der taget stilling til indbliksgener ift. naboer, udsigt, lys/skygge forhold herunder også solorientering ift. energioptimering, afskærmning mod vind og vejr etc.? (Tag udgangspunkt i de grænseværdier der er defineret for dette)

Er der taget stilling til friarealer på grunde i forhold til følgende:

Ophold, der tilgodeser mødet mellem mennesker og understøtter fællesskabet

Er der taget hensyn til solorientering, således dette udnyttes optimalt?

Er der taget hensyn til tilgængelighed i området?

Bevægelsesmønster (hvordan kommer man rundt på grunden)

Størrelse af friarealet (overvej mindre rumdannelser og undgå at det bliver for eksponeret for vind, bebyggelse mv)

Er der taget stilling til de naturgivne lokale forhold, (jordbundens sammensætning, bevoksning, regnvandshåndtering mm. og er disse indarbejdet i grundens disponering?

Er ankomsten til området tænkt ind i projektet? Tag stilling til ankomst for både gående, cyklister og biler. Overvej hvilket koncept der passer til området, skal ankomstområdet deles op eller være for alle.

Er parkering placeret og bearbejdet i området?

Øvrige kommentarer til "Grundens disponering"

Rummet mellem husene

☐	☐	☐	Er der arbejdet med belægning i området? Er det tydeligt inddelt i forhold til funktioner, eller er det en samlet belægning for alle brugere (gående, cyklister mv)
☐	☐	☐	Er der historiske belægnings, der skal bevares eller genskabes?
☐	☐	☐	Er anvendelsen overvejet i forhold til områdets behov (er det en skolesti, en rekreativ forbindelse, et shared space som skal tilgodese flere behov osv?)
☐	☐	☐	Er belægningen indtænkt i forhold til klima (grøn, permeabel mv). Kan det belagte areal reduceres, og kan man i vid udstrækning anvende permeabel belægning?
☐	☐	☐	Er der indtænkt grønne elementer og løsninger til håndtering af regnvand?
☐	☐	☐	Er der tænkt over beplantning i området? Hvordan beplantningen bidrager til at give området en særlig karakter?
☐	☐	☐	Er der anvendt særlige strukturer eller typer (bøgehække, alletræer , afskærmende beplantning, hegn etc.)?
☐	☐	☐	Er der valgt hjemmehørende arter? Bidrager plantevalget til øget biodiversitet i området?
☐	☐	☐	Er overgangen mellem inde og ude overvejet?
☐	☐	☐	Er overgangen mellem private og offentlige rum overvejet?
☐	☐	☐	Spiller funktionerne sammen mellem de forskellige områder?
☐	☐	☐	Er der gjort overvejelser i forhold til belysning?
☐	☐	☐	Er der gjort overvejelser i forhold til tryghed?
☐	☐	☐	Er der gjort overvejelser i forhold til tilgængelighed?

Øvrige kommentarer til "Rummet mellem husene"

Bebyggelsestypologi og -struktur

Er bebyggelsens skala ift. omgivende bebyggelse overvejet (etager, højder, volumen etc.)?

Understøttes en eksisterende helhed eller brydes den op? Hvordan og hvorfor?

Indtænkes eventuelt eksisterende anlæg (bygninger, veje etc.)? Kan noget genanvendes?

Kan veje, byrum, mellemrum og overgange give plads til møde- og levesteder?

Øvrige kommentarer til "Bebyggelsestypologi og -struktur"

Kulturarv

Er der bevaringsværdier i området (bygninger, byrum, beplantninger etc.), og er disse håndteret (transformering, restaurering, etc.)?

Øvrige kommentarer til "Kulturarv"

Projektets funktioner og anvendelse

Er funktioner for området gennemtænkt, og bidrager de til det eksisterende miljø og byliv?

Arbejdes der med flere funktioner, som understøtter hverdagslivet? I så fald hvilke?

Er valget af boligtyper tilpasset behovet, og er det muligt at arbejde med et varieret udbud?

Er der taget stilling til hvordan affaldshåndteringen skal foregå? (eks. nedgravet)

Øvrige kommentarer til "Projektets funktioner og anvendelse"

Mobilitet og forbindelser

Er der arbejdet med bebyggelsens interne forbindelser i området?

Er det nye område koblet sammen med de eksisterende områder (forbindelse til kollektiv trafik, skole, dagligvare, stier, rekreative områder, beplantning mv.)?

Øvrige kommentarer til "Mobilitet og forbindelser"

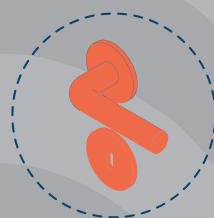
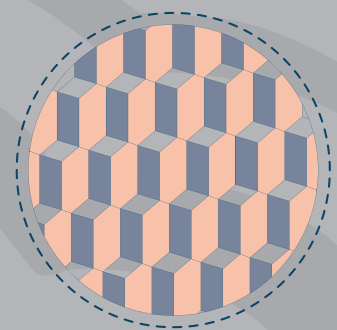
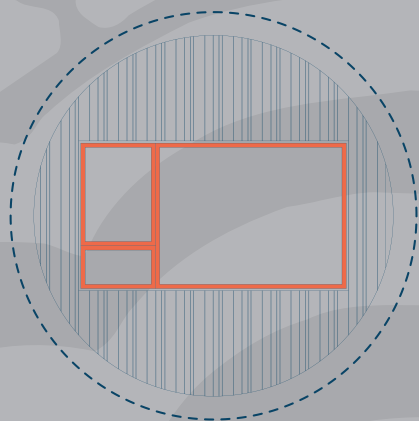

Lille

FORMGIVNING, MATERIALER OG DETALJERING

Fokus på detaljen

Når projektets overordnede strukturer er på plads, zoomes ind på projektets detaljerede udformning. Her ser vi på:

Formgivning, skala, proportioner

Er bebyggelse, pladser og parker udformet så det spiller sammen med skalaen i de eksisterende omgivelser?

Er byggeriet tænkt ift. fremtidige forandringer (ændring af lejlighedstyper, anvendelses skift etc.)?

Øvrige kommentarer til "Formgivning, skala, proportioner"

Kulturarv

Er bevaringsværdier bearbejdet?

Er særlige materialetræk, detaljer eller rumlige kvaliteter bevaret?

Er der genanvendt materialer og elementer fra eksisterende bebyggelse?

Hvordan er kulturarven med til at give området identitet?

Øvrige kommentarer til "Kulturarv"

Materialer og farver

Er der taget stilling/kortlagt hvilke farver og materialer, der er karakteristiske for eksisterende bebyggelse, plads, park, naturområde?

Er disse materialer og farver indtænkt i projektet, og spiller det sammen med omgivelserne?

Øvrige kommentarer til "Materialer og farver"

Facader

Er der gjort overvejselser omkring stuetagens udformning og samspil med omgivelserne?

Er der gjort overvejselser om proportionerne i facaderne?

Er placering og udformning af indgangspartier overvejet?

Er der indtænkt facadebeplantning?

Er der tænkt over terrasser og altaner i forhold til udformning og integrering i bebyggelsen, herunder også værn?

Er der tænkt over terrasser og altaner i forhold til materialer og farver, herunder om privat opbevaring kan skjules?

Er der gjort overvejselser omkring facadens sammenspil med de tilstødende facader, således der er tænkt over variation, der skaber stimuli/facination i den samlede oplevelse byrummet som facaden vender ud imod?

Er der gjort overvejselser omkring facadens kobling mellem ude og inde for det liv, der leves i bygningen og i byrummet (tænk her på eksposering, udkig/indkig mv)?

Øvrige kommentarer til "Facader"

Tagprofiler

Er bebyggelsens tage bearbejdet (udformning, hældning, kviste, materialer etc.)?

Spiller bebyggelsens tag/-e sammen med omkringliggende bebyggelse?

Øvrige kommentarer til "Tagprofiler"

Detaljer og identitet

Er bygningernes og uderummenes detaljering overvejet?

Arbejdes der med karakteristiske bygningselementer (vinduer, døre, ornamentik etc.), og er sammenspillet med de omkringliggende bygninger overvejet?

Er identitet indtænkt i detaljen i bebyggelsen og uderummene, således det sikres, at stedets potentialer og karakteristika understøttes af detaljeringen i den lille skala?

Øvrige kommentarer til "Detaljer og identitet"

Indendørs opholdskvaliteter

Er de indendørs opholdskvaliteter overvejet (dagslys, støj, udsigt, indeklima, materialer etc.)?

Er der arbejdet med rumlige kvaliteter (højde, dybde, proportionering etc.)?

Øvrige kommentarer til "Indendørs opholdskvaliteter"

Udformning af udendørs opholdsarealer og byrum

Er rummet mellem bygningerne bearbejdet ift. mikroklima (beplantning, belægning, belysning, inventar etc.)?

Er der taget hensyn til klimaet i forhold til fordelingen mellem grøn/grå overflade?

Er regnvandshåndtering og varmereduktion især i tæt bebyggede områder overvejet?

Er der mødesteder, og er målgrupperne identificeret?

Arbejdes der med tryghedstiltag (Trafik, herunder plads til alle, belysning, indsigts/udsigt mv)?

Arbejdes der med sundhedsfremmende tiltag (stillezoner, gode opholdsmuligheder, mulighed for bevægelse, sociale mødesteder mv)?

Er der arbejdet med tilgængelighed og "wayfinding", således det er nemt at orientere sig i området?

Er der arbejdet med beplantning og sanselighed? Herunder overvejelser om mikroklima og biodiversitet.

Øvrige kommentarer til "Udformning af udendørs opholdsarealer og byrum"
